Z VĚSTNÍK ROUBENKY

http://kolovratek.brontosaurus.cz 2o16

Zeptáte-li se matematika čím je zvláštní číslo deset, tak pravděpodobně prohlásí, že pouze tím, že se používá desítková soustava. Důvod, proč používáme desítkovou soustavu, snadno odhadnete, pokud si spočítáte počet svých prstů na rukou (pokud už jste o nějaký ten prst přišli, tak je spočítejte u někoho jiného). Důvod, proč jsem tento (Z)věstník začal povídám o čísle deset, je ten, že letos proběhlo desáté kosení Kudlačeny pod hlavičkou Hnutí Brontosaurus.

Nejsme fandové velikých oslav, přesto jsme si na táboře neodpustili jeden nostalgický večer, kdy jsme zavzpomínali na nezapomenutelné milníky a zážitky. Ovšem nežili jsme jen vzpomínáním. V rámci víkendovky Staré Staré Hamry jsme se vydali do oblasti, jejíž život výrazně ovlivnila stavba vodního díla Šance. Během letního tábora jsme i přes nepřízeň počasí pokosili louku a stihli přitom mimo jiné vyrobit dědka, kterého snad v následujících letech použijeme nejen pro výrobu šindelů. Na podzim jsme pak dokosili louku s nebývalou obětavostí, kdy se jedna skupinka vydala hrabat trávu i v noci. A bylo toho mnohem víc, to si už ale přečtete dál.

Příjemnou zábavu při čtení tohoto čísla přeje za Kolovrátek

®adim

STARÉ STARÉ HAMRY
ANEB LEPŠÍ UŽ TO NEBUDE

Niektoré nápady sa podarí uskutočniť ihneď, niektoré čakajú hodiny a niektoré aj roky. S nápadom na túto víkendovku pôvodne prišiel Ⓡadim ešte ako s programom na minulý tábor. Na tábore však nevyšiel čas, a tak nápad dozrieval v Ⓡadimovej hlave skoro rok.

Krátko pred víkendovkou to ale nevyzeralo ružovo – prihlásených bolo ľudí ako prstov na ruke nešikovného drevorubača a vážne hrozilo aj jej zrušenie. Ako presvedčivý argument pre uskutočnenie víkendovky nakoniec zabralo to, že už som mal kúpené lístky do Beskyd, potom sa podarilo ešte pár ľudí ukecať, a tak sme sa v piatok stretli na chalúpke siedmi. Až na Kamču a Anetu všetko starí známi.

Trochu sa zmenila aj pracovná náplň. Aspoň sme sa poučili, že kmene vhodné na tyče na teepee píla bežne k dispozícii nemá a treba ich objednať s predstihom. A na jednej babke dvadsať kôs tiež nenaklepeme. O čo menej bolo práce, o to viac sme sa mohli venovať programu. Takže v sobotu ráno sme stáli na autobusovej zastávke a čakali na autobus na Bílou. O niečo neskôr sme už v Bílé pri budove bývalej železničnej stanice začali študovať históriu okolia na prelome päťdesiatych a šesťdesiatych rokov 20. storočia, keď, ako hovoril motivačný text k víkendovke: „Na počátku bylo rozhodnutí. Pak přestal jezdit vlak. Následně se odstěhovali lidé a hladina nad Starými Hamry se mohla uzavřít.“ Nezostali sme len na telese bývalej trate, po ktorom teraz vedie cyklotrasa, ale vystúpali sme aj na hrebeň Gruň–Bílý Kříž, odkiaľ boli krásne výhľady na Lysou horu, Travný a ďalšie beskydské vrcholy. A nezostali sme len pri čítaní textu, ale vyskúšali sme aj ďalšie aktivity.

Z hrebeňa sme zišli do Starých Hamrů, pozreli sa ku kostolu a Maryčce Magdonové, akurát k vode sme sa nedostali, pretože kvôli nízkemu stavu hladiny nádrže bola ďaleko. Tým bol výlet „skoro“ hotový – zostávalo sa „len“ dostať späť na chalupu. Zvolili sme starú známu žltú značku zo Samčanky. Už aj Vojta, zarytý bosochodič, obul topánky a ďalší ľudia tiež úpeli – dĺžka výletu prekročila 25 kilometrov. I preto bol večerný program stručný a rýchlo smeroval k spánku.

V nedeľu si už len pár dobrovoľníkov vyskúšalo nakúvanie kôs a potom bol vlastne koniec. Predsa len, do Prahy, kam mierila väčšina prítomných, je cesta dlhá, a tak sa oplatí z Beskyd odchádzať pred poludním. Spomienky tak akurát trochu kazí, že krásne výhľady z hrebeňa boli na foťák príliš, a tak ich do pamäte neuložil.

Jeffer

BESKYDSKÉ ŘEMESLNÉ SENOBRANÍ

Letošní tábor jsem strávil spolu s Peťou a Májou v kuchyni. Když zavzpomínám na tábor, tak se mi proto jako první vybaví následující pocity: Není toho hodně? Jak to, že toho tolik sní? Bude toho málo! Budou mít hlad! Uvařili jsme toho moc! To všechno skončí na kompostu... Popsat tábor nějak normálně prostě nezvládám, proto dám přednost pouze několika významným bodům, které mi utkvěly v paměti...

Déšť

Minulý rok nás potkaly ranní přízemní mrazíky. Letos pro změnu déšť. Jeden by se bál, že se louka nepokosí, nakonec se ale zvládla takřka v rekordním čase. I když některým účastníkům možná nezbylo nic jiného, než si prozpěvovat:

Prší prší, jen se leje,
jak tu louku posečeme?
Zmokneme tu dočista,
ten org to je sadista.

KVÍZ:

Jak hluboké je kudlačenské propadliště?

Hotel 6

Pořídili jsme nové stany s příhodným názvem Hotel 6. Šest značí oficiální počet obyvatel tohoto stanu, i když v tomto případě má člověk pocit, že jde o počet hvězdiček tohoto stanového apartmánu. Tři ložnice a předsíň jsme neměli ani na kolejích.

Brikety

Zajišťování dřeva pro chalupu a tábořiště je složitější, proto jsme se letos pokusili přejít na dřevěné brikety. Tento experiment nám poskytl hned několik zjištění. Brikety umí opravdu dobře imitovat dřevo: hoří plamenem a v případě použití v tee–pee poskytují také intenzivní pocit z kouře. Nicméně mají jednu nevýhodu, hodí se leda do hodně teplého léta, kdy o výhřevnost moc nejde. Uvést plný hrnec vody k varu pouze na briketách byl úkol hodný zenového mistra.

Drátování

Některé workshopy vyžadují zařizování před táborem. Jedním z nich byl drátkařský workshop, v rámci nějž se drátovaly hrnky. K tomuto workshopu potřebujete lektora či lektorku (zajištěn), dráty (zajistila lektorka) a hrnky (ty jsem zajišťoval já). Potřeboval jsem sehnat asi třicet hrnků, ideálně pucláků a v nejlepším případě z vnější strany neglazované, aby se snáze drátovaly.

Měsíc před táborem jsem proto navštívil rožnovského keramika s dotazem, zda pro nás může požadované hrnky připravit. Keramik mi začal zcela profesionálně vysvětlovat,

proč to nestihne, že to prostě bude trvat moc času a do tábora to holt nedá. Prostě ne. Kdyby dobu, po kterou mi vysvětloval, že to nejde, věnoval výrobě hrnků, tak dva až tři už mohl mít vytočené. Když jsem nepochodil, tak jsem zapátral po internetu a narazil jsem na paní z Luhačovic, u které se ukázalo, že nic není problém. Hrnky jsem měl nakonec asi týden před táborem za vskutku lidovou cenu a workshop mohl proběhnout.

Zmije

U objevu zmije na Kudlačeně jsem nebyl. Pouze jsem o ní dozvěděl z doslechu. Do této doby jsem si myslel, že zmije jsou plachá stvoření, která v přírodě jen tak nezahlédnete. Když jsem se zpětně díval na Jeffův fotografický záznam, přišlo mi, že na Kudlačeně byla zmijí párty. Posuďte sami rekonstrukci této události na základě časů pořízení Jeffových fotek (výběr z celkem 22 fotek):
16:53 První fotka zmije na plachtě
16:56 Zmije klacíkem vrácena na plachtu
17:01 Zmije stále na plachtě
17:13 Zmije se konečně dostala z plachty (malu ji drží za ocas)
17:18 Zmije přenesena do trávy
17:28 Zmije se ukryla v mikině od malu
17:35 Fotka hřibu, zmije byla konečně propuštěna na svobodu (nebo se jedná o padlého fotografa pokousaného zmijí)

Pohledy

Říká se, že trpělivost přináší růže. V našem případě přinesla pohledy. První plány na výrobu Kolovrátkových pohledů vznikly na dětském táboře v roce 2012. Chtěli jsme tak uspokojit touhu dětí utrácet peníze, které dostaly na tábor od svých maminek, a zároveň jim umožnit poslat domů pozdrav. Shodou různých okolností se pohledy vytisknout nakonec nestihlo. Tímto rokem zároveň dětské tábory skončily (nerad bych, aby došlo k nedorozumění, nevytisknutí pohledů nebylo důvodem konce táborů). Pak pohledy usly a podařily se zrealizovat až letos. Nakonec ne pro potěchu dětí a jejich rodičů a prarodičů, ale pro účastníky kosícího tábora.

Dědek

(Tím nemyslím Jiříkova a Honzova dědečka!) Jedná se vlastně o druhý projekt, který byl v plánu už několik let. Dá se říct, že je to takový můj splněný sen. Před několika lety vznikla myšlenka na výrobu šindelů. K tomu je potřeba několik specifických nástrojů. Jedním z nich je štípák, který vyrobil kovář Honza před několika lety, pak je potřeba dlabák na šindelové srážky, který máme, a naposled je potřeba dědek. Je to v podstatě lavice s něčím jako svěrák, který se ovládá nohou. Tradičně se používal na Valašsku nejen k výrobě šindelů, ale v podstatě k výrobě téměř všech menších dřevěných výrobků.

Výrobu dědka si vzal na starost Jiřík. A díky tomu téměř každý, kdo zavítal do stodoly, vyfasoval kus dřeva z pokyny, jak ho má zhoblovat, uříznout či vydlabat. Výsledek společné práce stál za to. Teď už máme vlastního dědka a zbývá jen sehnat dřevo na šindele a pak tu chalupu, kterou těmito šindely pokryjeme.

Rosnatka

Letos se splnil dlouholetý sen botaniků. Na Kudlačeně se objevila rosnatka, což je jedna z našich masožravých kytek. Po mnoha letech, kdy jediné známé místo v okolí byla příkopa u cesty na Bečvici, se rosnatka umoudřila, pochopila co se od ní očekává a rozšířila se také na naši přírodní památku.

Časosběr

Na tomto táboře vzniklo úžasné časosběrné video. Respektive fotky, ze kterého pak Jeff toto video vytvořil. Publikace videa v tištěném periodiku není možná, musíte se tak na něj podívat na našem webu.

®adim

DOKOSNÀ

Kdo by se po skvělém táboře netěšil na dokosnou? Času ale bývá na podzim málo, tak se nás sešlo jen asi deset. Kluci se z obavy způsobené předpovědí počasí pustili do kosení už v brzkém pátečním odpoledni a zvládli umravnit většinu ploch, které jsme v létě nechali nepokosené, aby se vzácná květena mohla vysemenit a drobného zvířectvo se mělo kde schovávat.

Když se začali sjíždět ostatní, už se vařila večeře. Spořádali jsme ji stylově venku u ohně. Bylo jasno, právě vycházel měsíc v úplňku, mlhy se válely po loukách... A tak možná i nevalná předpověď na zítřejší den a představa hrabání louky v dešti způsobily čísi revoluční nápad: „Tak pojďme na louku teď!“ To, co zpočátku vypadalo jako opravdu bláznivý nápad, se postupem večera pomalu blížilo realizaci, a ač nebyli přesvědčeni všichni, pět odvážlivců nakonec okolo jedenácté vskutku vyrazilo. Měsíc svítil jako rybí oko, a tak když jsme si vybírali úseky, které nebyly ve stínu lesa, viděli jsme skoro jako ve dne. Plány sice byly smělé a jídla jsme s sebou měli také dost, okolo třetí hodiny ale síly přeci jen vyprchaly. Vojta vyrazil na kole domů a my aspoň na chvilku do spacáků.

Ráno to s deštěm nakonec nebylo tak hrozné a v plném počtu jsme vyrazili do práce. Ale přestože jsme se opravdu snažili, do desáté jsme to nestihli. Začalo krápat. A pak už normálně drze pršelo, jen s občasným zmírněním, to když si déšť taky potřeboval

vydechnout. Naštěstí nás hřálo mládí a pocit dobře konané práce. Trávových hadů ale jako by neubývalo a tvrzení „To musíme mít za hodinku hotové…“, se ukázalo jako značně podhodnocený odhad. Nicméně docela přesný po vynásobení dostatečně velkou konstantou.

Konečně byla i vachtová louka pohrabaná a my se zmáčení vydali zpět do chaloupky. Osprchovaní jsme tedy sice byli, ale tradiční koupel přeci nemůžeme vynechat! A kdy jindy jít do nádrže, než teď, když už je stejně člověk mokrý? Nicméně co mělo vydržet suché, muselo zůstat v chalupě, a tak jsme vyrazili mnozí jen v ručníku nebo jen v pláštěnce a gumákách.

Po pozdním obědě pro nás měl Ⓡadim s Jeffem připravenou hru na (invazní) rostlinné druhy. Snažili jsme se zasít svá semena na co nejlepší lokality a co nejvíce jich ovládnout. Nejvíce se dařilo potvoře kopřivě, zato chudák smrk byl po osmi letech téměř na pokraji vyhubení. Po debatě o smyslu života, kosení a vůbec jsme se pustili do hraní deskovek a písní na kytárku. Po večeři došlo i na (Honzou ručně vyráběné) osadníky. Musím říct, že identifikovat ovci občas nebylo úplně snadné a cihly a dřeva též nabývaly neobvyklých tvarů.

Nakonec ani tentokrát nemohla chybět řemesla, takže jen co jsme se druhý den nasnídali, pustili se mnozí do Ⓡadimem dlouho plánované výroby *švrláku*, nebo chceteli *kvedlačky* či *kvrlačky*. Jak to dopadlo, bohužel nevím, neb jsme ji s Jethrem vyměnili za procházku po úžasně barevných podzimních Beskydech.

Terka

(Z)Věstník z roubenky 2016
Vydává: Základní článek Hnutí Brontosaurus Kolovrátek
kolovratek@brontosaurus.cz
http://kolovratek.brontosaurus.cz
S obsahem je možné nakládat dle licence CC v. 3.0.
Autoři jednotlivých článků:
Staré Staré Hamry: Tomáš „Jeffer“ Štec
Beskydské řemeslné senobraní:
Radim „Ⓡadim“ Pechal
Dokosná: Terka Pytelová
Korektury: Petra Pechalová
Kresby: Jana „malu“ Procházková
Autoři fotografií:
Tomáš „Jeffer“ Štec: str. 1, 6, 7
Radim „Ⓡadim“ Pechal: str. 2, 4
Tiskovina je neprodejná